

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget er en i det væsentlige uændret genfremsættelse af det forslag til lov om køb på kredit, der blev fremsat for folketinget den 10. oktober 1980 (lovforslag nr. 24 i folketingsåret 1980-81), og som ikke nåede at blive færdigbehandlet inden udgangen af folketingsåret 1980-81. Justitsministerens fremsættelsestale er optrykt i folketingstidende 1980-81, sp. 328 ff. Førstebehandlingen af lovforslaget er optrykt i folketingstidende 1980-81, sp. 656 ff.

Foranlediget af behandlingen i folketingets retsudvalg er der ved genfremsættelsen foretaget enkelte mindre ændringer i forhold til det tidligere forslag. Ændringerne vedrører dels beløbsgrænserne i lovforslagets § 8, stk. 1, og § 18, stk. 1, jfr. bemærkningerne til disse bestemmelser, dels grundlaget for beregningen af mindsteudbetalingens størrelse ved forbrugerkøb med ejendomsforbehold i lovforslagets § 19. Nedenfor under pkt. 7.g er nærmere redegjort for problemerne i forbindelse med fastsættelsen af mindsteudbetalingens størrelse.

I forbindelse med genfremsættelsen er ikrafttrædelsesdatoen ændret til den 1. april 1983 og for lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 4, og § 33, stk. 1, nr. 4, (bestemmelserne om pligt til at oplyse den effektive årlige rente) til den 1. juli 1984, jfr. lovforslagets § 43, stk. 1.

Oplysningerne om lovforslagets økonomiske konsekvenser er udbygget i forhold til det tidligere fremsatte forslag, jfr. nedenfor under pkt. 10.

1. Afbetalingskøb har igennem mange år været undergivet en særlig civilretlig regulering. Som et tidligt resultat af det nordiske lovsamarbejde blev der således allerede i 1917 gennemført en lov om køb på afbetaling, der især havde karakter af en social beskyttelseslov. Loven tilsigtede navnlig at beskytte køberen i tilfælde, hvor han ikke kunne overholde sine betalingsforpligtelser. Den indeholdt derfor en række regler om opgørelse af sælgerens tilgodehavende og om den processuelle fremgangsmåde, der skulle følges, hvis sælgeren

ville tage det solgte tilbage. Den gældende afbetalingslov fra 1954 bygger på 1917-lovens hovedprincipper og regulerer kun den vigtigste form for kreditkøb, nemlig afbetalingskøb med ejendomsforbehold.

Selv om afbetalingshandelen stadig væk er dominerende inden for kreditkøbsområdet, vinder andre kreditkøbsformer, f. eks. kontokøb, frem. Der har endvidere været en klar tendens til, at købene i større grad finansieres gennem købernes optagelse af lån i pengeinstitutter. Navnlig bankerne spiller også en betydelig rolle ved finansieringen af afbetalingskontrakter, idet en meget stor del af afbetalingskontrakterne, især vedrørende biler, diskonteres i banker og bankejede finansieringsselskaber.

Kreditkøb dækker en ikke uvæsentlig del af det samlede private forbrug. Det er formentlig især unge familier, der køber på kredit, ligesom muligheden for at købe på kredit spiller en særlig rolle for grupper med lave indkomster.

På denne baggrund er der behov for en civilretlig regulering af hele kreditkøbsområdet og ikke alene af køb på afbetaling med ejendomsforbehold. Lovforslaget omfatter derfor hele kreditkøbsområdet og tilsigter navnlig en styrkelse af købernes retsstilling. Et hovedformål er at sikre forbrugerne en øget og tidssvarende retsbeskyttelse, men en række bestemmelser i forslaget indeholder også en betydelig beskyttelse for erhvervsdrivende købere.

Inden for forbrugerområdet skal denne reform ses som et væsentligt led i den beskyttelse af forbrugerne, der i de senere år er gennemført med udgangspunkt i Forbrugerkommissionens henstillinger i kommissionens 3. betænkning (nr. 738/1975). Som eksempler kan nævnes lov nr. 139 af 29. marts 1978 om visse forbrugeraftaler (dørsalgsloven) og lov nr. 147 af 4. april 1979 om ændring af købeloven (forbrugerkøb).

2. Efter gældende ret er som nævnt kun den vigtigste form for kreditkøb, afbetalingskøb med ejendomsforbehold, undergivet en speciel lovregulering gennem lov nr. 224 af 11. juni 1954 om køb